

ข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน
เรื่อง
การควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน
อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน
เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติต่อไปนี้ด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.
๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ.๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง
มาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่ง^๒
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านหัน โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน และนายอำเภอโนนศิลา จังหวัด^๒
ข้อบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน เรื่อง การควบคุมการเลี้ยง
หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“การเลี้ยงสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์ในสถานที่เลี้ยงสัตว์

“การปล่อยสัตว์” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์ในลักษณะที่มีการปล่อยให้อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์
รวมทั้งการสละการครอบครองสัตว์

“สถานที่เลี้ยงสัตว์” หมายความว่า คอกสัตว์ ทรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือสถานที่ในลักษณะอื่นที่ใช้ในการ
ควบคุมสัตว์ที่เลี้ยง

“เจ้าของสัตว์” หมายความรวมถึงผู้ครอบครองสัตว์ด้วย

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถ
ใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจารได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

ข้อ ๕ ห้ามมิให้มีการเลี้ยงสัตว์ชนิดหรือประเภทเหล่านี้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน
โดยเด็ดขาดได้แก่

- (๑) งูพิษและงูที่อาจเกิดอันตรายแก่คนและสัตว์เลี้ยง
- (๒) ปลาปริณญา
- (๓) คงคอกไก
- (๔) สัตว์ดูร้ายต่างๆ
- (๕) สัตว์มีพิษร้ายอื่นๆ
- (๖) สัตว์ต้องห้ามตามกฎหมายอื่นๆ

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภากาชาดความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำเนินชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้พื้นที่ในเขตอำนาจขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหัน เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ดังนี้

- (๑) สุนัข
- (๒) แมว
- (๓) โค
- (๔) กระเบื้อง
- (๕) สุกร
- (๖) ไก่
- (๗) เป็ด
- (๘) สัตว์อื่น ๆ

(๙) สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งได้รับอนุญาต

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดประเภทและชนิดสัตว์ที่ต้องควบคุมการเลี้ยงเพิ่มเติม ทั้งนี้ โดยอาจควบคุมการเลี้ยงสัตว์เฉพาะในเขตท้องที่ได้ห้องที่หนึ่งหรือเต็มพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

ข้อ ๗ ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์โดยเด็ดขาด

๑. พื้นที่ผังเมืองประจำเป็นเขตพาณิชยกรรมและเขตประชากรหนาแน่น
๒. พื้นที่ผังเมืองประจำเป็นประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
๓. สถานที่ท่องเที่ยว
๔. วัด โรงเรียน สถานที่ราชการ

ข้อ ๘ ให้พื้นที่ต่อไปนี้เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างโดยย่างหนึ่ง เช่น สถานที่เลี้ยงสัตว์ของเอกชน กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลานหรือแมลง ให้เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ประเภทของกิจการนั้นๆ และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้รับอนุญาตจากองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

ข้อ ๙ การเลี้ยงสัตว์ให้เจ้าของสัตว์ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่เลี้ยงสัตว์ที่มั่นคงแข็งแรงตามความเหมาะสมแก่ประเภทและชนิดของสัตว์ โดยมีขนาดเพียงพอ มีระบบการระบายน้ำและกำจัดสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ

(๒) รักษาสถานที่เลี้ยงสัตว์ให้สะอาดอยู่เสมอ จัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะเป็นประจำไม่ปล่อยให้เป็นที่สะสมจนเกิดกลิ่นเหม็นรบกวนผู้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง

(๓) เมื่อสัตว์ตายลง เจ้าของสัตว์จะต้องกำจัดจากสัตว์และมูลสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันมิให้เป็นแหล่งเพาะพันธ์แมลงหรือสัตว์นำโรค ทั้งนี้ โดยวิธีที่ไม่ก่อเหตุร้ายจากกลิ่น ควร และไม่เป็นเหตุให้เกิดการปนเปื้อนของแหล่งน้ำ

(๔) จัดให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันโรคในสัตว์ เพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์

(๕) ให้เลี้ยงสัตว์ภายในสถานที่เลี้ยงสัตว์ของตน ไม่ปล่อยให้สัตว์อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์โดยปราศจากการควบคุม กรณีเป็นสัตว์ดุร้ายจะต้องเลี้ยงในสถานที่หรือกรงที่บุคคลภายนอกเข้าไปไม่ถึง

(๖) ไม่นำสัตว์เลี้ยงออกจากสถานที่เลี้ยงสัตว์ของตน เว้นแต่เฉพาะเพื่อการเคลื่อนย้ายสัตว์ และได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๗) ควบคุมดูแลสัตว์ของตนมิให้ก่ออันตรายหรือรำคาญแก่ผู้อื่น ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข คำสั่งเจ้าพนักงานห้องถีนรวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

ข้อ ๑๐ การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งดำเนินการในลักษณะของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หรือเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมากมากเจ้าของสัตว์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๙ อย่างเคร่งครัดเพื่อการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่เลี้ยงสัตว์ และต้องปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรค หรือเหตุรำคาญอันเกิดจาก การเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

(๑) สถานที่เลี้ยงสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะของอาคาร และเป็นไปตามมาตรฐานฟาร์มหรือตาม คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข

(๒) ให้ดูแลสภาพและสุขลักษณะของสถานที่เลี้ยงสัตว์ มิให้มีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) ต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ธรรมชาติหรือแหล่งน้ำ ทางน้ำ ลำคลอง แม่น้ำ เป็นต้น มิให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อม

(๔) ต้องทำความสะอาดสถานที่เลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยง และบริเวณโดยรอบไม่ให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค แมลง ยุง หรือสัตว์นำโรคอื่น ๆ ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เสมอ

(๕) จัดให้มีระบบการป้องกันเหตุรำคาญจากกลิ่น เสียง แสง รังสี ความร้อน สิ่งมีพิษ ความ สั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เชม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๖) ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานห้องถีน เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่เจ้าพนักงานห้องถีนพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณสุขเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๗ โดยไม่ ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานห้องถีนมีอำนาจจักกัสตัวดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนด แล้วยังไม่มีผู้ได้มาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืนให้สัตว์นั้นตกเป็นขององค์กรบริหารส่วนตำบล บ้านหัน แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้จากก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่นหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้า พนักงานห้องถีนจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดด้วยสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงิน ที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้วให้เก็บรักษา ไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดด้วยสัตว์ตามวรรคหนึ่งและเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายใน กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่องค์กรบริหารส่วน ตำบลบ้านหัน ตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานห้องถีนพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานห้องถีนมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าพนักงานห้องถีนมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถีนเพื่อให้ปฏิบัติ หน้าที่ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ในเขตอำนาจขององค์กร บริหารส่วนตำบลบ้านหัน ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ข้อ ๓ ผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ต้องระวังโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหันรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ)

(นางกรรณี อินทะมาตย์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(นายศักดิ์ชัย สุขโขคพานิช)

นายอำเภอโนนศิลา

